

at man lader denne Vej staae aaben, naar begge Parter kunne blive enige. Med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorvidt der skulde kunne sælges til Andre end Fæsternes Efterladte ved fri Overenskomst, naar Fæstere selv giver sit Samtykke dertil, har jeg allerede gjort opmærksom paa, at man ved at nægte dette ikke opnaaede, hvad man derved tilstatede; thi forhød man Jorddroppen med Fæsternes Samtykke ved fri Overenskomst, at sælge til en Anden, vilde dette kun føre til, at Fæstere kjøbte Gaarden for Dagen, efter at sælge den til en Anden. Det erede Medlem for Høstet Aants Ade Balgfreds (Krabbe) meente, i saa Henseende, at den, der vilde gaare en Omvei og ikke følge Loven, kunde man aldrig forhindre deri. Men det er net ingen Omvei. Tror man ikke, at mange af de Fæsternes Efterladte, som blive Kjøbere af Gaarde, enten strax eller senere, vilde sælge dem eller Dele deraf? Det er ikke forbudt, og de kunne jo for hele Verden være bekendte, at de enten strax eller senere, om kortere eller længere Tid vilde sælge til Andre. Skulde dette være en Omgaen af Lovens Bestemmelse, maatte man ligesom sætte ind i Loven, at de Fæsternes Efterladte, der kjøbte Gaarde, ikke i deres Levetid maatte sælge dem, men en saadan Bestemmelse vilde vist Ingen give sin Stemme til. Er det imidlertid givet som et gaabent Forhold, saa drifter jeg mig til, at sige, at det ikke er en Omvei. Er det forbudt at sælge til nogen Anden, om denne end er enig med Fæsternes Efterladte, vil Forstjælleren blive, at der to Gange bliver at udrede alle Omkostninger til Skjøde, Thinglægning osv., og at disse Omkostninger ved det sidste Salg blive at betale efter den almindeligste Sportellovgivning, medens der ved det første Salg bliver givet de Rettelser, som ere foreslaaede her i Loven. Ved § 14 er det fremhævet, at den Tilladelse, som der er givet for Jorddroppen med Hensyn til hver tiende Gaard, vel at mærke, naar først den er kjøbt af Fæsternes Efterladte, at han da maa kjøbe den tiende Gaard og naturligvis ubetale den $\frac{1}{3}$ af Kjøbesummen, som skal gaas til Fæsternes Efterladte, og at han, naar dette er skeet, maa bryde denne tiende

Gaard, som fri Hovedgaardsjord. — det er med Hensyn dertil, fremhævet, siger jeg, at der ingen Grund var, til, her, at give Jorddroppen en Belønning, naar man ved Lovens Tyngt bestemmer, at Gaardene skulle sælges. Dette er fuldkommen rigtigt, naar man anseer det, som en Belønning, men jeg anseer det ikke som nogen Belønning, men som en væsentlig Deel af det, man vil give Jorddroppen, foruden den Deel af Kjøbesummen, som han faaer, som en yderligere Fordeel foruden Kjøbesummen, en Fordeel, som man kan begribe, at han vil sætte megen Pris paa, og jeg tror, at man er nødt til at tilstaae dette for, overhovedet, at faae Forslaget ophøiet til Lov. Det maa altsaa ikke betragtes som en Belønning, ligesaa lidt som Bestemmelsen i Lov 19de, Februar 1861 om, at Jorddroppen kan bruge de tiende Gaarde, maa betragtes som en Belønning; det er ikke nogen Belønning, men det er en Opfordring til at sælge, som man mener, ellers ikke vilde være tilstede, og som man har troet at maatte give. Dertil kommer, at Fæsternes Efterladte paa den tiende Gaard, som indtages i Genhold til Lov 19de, Februar 1861, ere langt flattere stillede, end de Efterladte paa de tiende Gaarde, som der her er Tale om. Man har tidligere i stærke Udtryk fremhævet, at man offrede den tiende Fæsterfamilie for de ni Familiers Skyld, uden at den tiende Familie fik Noget derfor, men dette kan man ikke sige her; her offerer man ikke Noget, da ogsaa de tiende Familier, her handles om, faae den Dvotadeel af Kjøbesummen, som tilstaaes Fæsternes Efterladte, og det er altsaa noget ganske Andet end det, der staaer i Lov 19de, Februar 1861. Enhver veed, at der er Gaarde eller Dele af Gaarde omkring i Landet, som for den vedkommende Jorddrott have en Værdi, der langt overstiger den Værdi, de have for enhver som helst Anden i Landet, paa Grund af den Veltiggenhed, de have til Jorddrottens øvrige Eiendom, hvilket gjør, at han for enhver Pris maa kjøbe disse Gaarde. Nu er det, jeg mener, dette, at man ikke paa nogen Maade, her tage den Mulighed bort, at Jorddroppen kan kjøbe en Gaard, som er saaledes veltiggende, at han maa have den. I de allerfleste Tilfælde, ja, maaffee i